

God kunst i råt miljø

Dansk billedhugger fandt inspirationen i Barcelona

Af Susanne Utzon

BARCELONA (Politiken) — Når den danske billedhugger Eli Benveniste skal have en pause fra skulpturerne, går hun sig en tur med sin kinesiske hund i gaderne omkring atelieret, et hårdt og råt miljø, fyldt med narko og luder.

Miss Piggy er Barcelona's mest utrolige luder, kun iført et korset, der vælter en gigantisk barm ud i hovedet på de forbi passerende, med kløvne-makeup og tykke, hvide lås i de højhålede. Et syn for guder — og et af de indtryk, miljøet giver billedhuggeren hver dag.

Efter seks år i Barcelona er Eli Benveniste, 30 år og trods navnet dansk af oprindelse men med spansk-jødiske aner, selv blevet en del af byen, kendt og accepteret af Miss Piggy og de andre, som hun får en kop kaffe og en sludder med, når hun går forbi med hunden.

Hendes værksted ligger lige om hjørnet til Calle Robador — rover-gaden, der ganske svarer til sit navn. Det er midt i Barrio Chino, kineserkvarteret, byens mest forsamlede.

Det er en voldsom og i første omgang uforståelig kontrast at gå fra gaden ind til Eli Benveniste i hendes værksted. Fra de ofte sørgelige, apatiske eksistenser i smudset udenfor til den søde danske pige, der ivrigt — og indædt — former sine skulpturer i et gammelt værksted, som hun selv har fået gjort stort og lyst ved at rive vægge ned og sætte vinduer i.

Men kontrasten bliver selvfølgelig brugt — og det så godt, at kritikken var meget positiv, da Eli Benveniste

te i 1988 for første gang viste skulpturer fra Barcelona. Det var på en udstilling på Veksølund, hvor hun udstiller igen i år, nu i maj.

Men hvorfor Barcelona? — Jeg havde gået to sæsoner på et tegnekursus på Glyptoteket. Jeg havde valgt et mellem at søge ind på Kunstakademiet eller at tage væk. Jeg havde den følelse, at nu måtte jeg i gang — og jeg måtte lære at være alene. Så tog jeg til Barcelona. Jeg havde hørt, at det var et godt sted, en skæg by med en anarkistisk fortid.

Som 23-årig havde den danske pige allerede været godt omkring. Drevet af den sædvanlige eventyrlyst, som gerne rammer nyudklækkede studenter, tog hun til Sydamerika, hvor hun blandt andet gik på en kunstskole i Rio.

Også senere har hun rejst meget, både i Øst og Vest: — Jeg tror, at det er vigtigt at udsætte sig selv for påvirkninger alle mulige steder fra, for det er den bedste måde at lære på.

— Jeg kom til Barcelona i december 1984. Det var koldt, og jeg havde et lille værelse på en pension, hvor jeg gik med sweater på og hoppede rundt i soveposen.

— Jeg havde købt noget ler, og så sad jeg der og lavede potter. Det var virkelig rædselsfuldt. Jeg kunne ikke være alene, men jeg måtte det jo. Hvis jeg var taget hjem, så havde jeg tabt det hele. Jeg VILLE lære at arbejde.

Eli kunne ikke spanske, men det lærte hun sig på gaden. Hun fandt en lejlighed og senere værkstedet. Selv om hun aldrig har haft mange penge, så var det ikke af nød, at hun flyttede ind i kineserkvarteret: 'Jeg har altid været forelsket i det'.

— Selvfølgelig er der uale forhold. Det er et hul, en rotterede og roverhule. Det er rå middelalder og meget primitivt, men det har en form for ærlighed. Her udgiver folk sig ikke for andet end de er. Der er intet falak, men ærlige ludere og slyngler med en vis form for værdighed i deres afmagt.

— Når folk siger, at her er nød og elendighed, så kan jeg kun sige, at til min store rædsel bliver der også gjort noget ved det. Hele byplanlægningen går ud på at udrydde dem — at flytte folk ud, og det bliver det ikke bedre af. Hvad vil du gøre med hende konen, der hele tiden går og drejer rundt, og hende, der hele tiden snakker — alle de mærkelige eksistenser.

— Jeg siger ikke, at de har det godt, men det er eksistenser, der altid har været udstødt af vores samfund — og de vil blive kvalt af at blive anbragt et andet sted.

Nu skal jeg fortælle dig, hvad jeg synes er uhyggeligt — det er at komme ind på et kontor, hvor alt er syntetisk, bordene er af plastic — hvis de har en plante er den også af plastic, tøjet er af nylon, og der er neonlys i loftet. Jeg kan ikke forestille mig noget værre. Og de folk kan ikke forstå, at jeg kan holde Barrio Chino ud.

— Her er folk vanvittige, så her skiller jeg mig ikke ud, her har jeg min fulde frihed. Det er i kunstens natur at være fremmed, at få en afstand til tingene. Den skal du bruge for at kunne se, hvad det er, du laver. En kunstner er altid bedst, når han er alene. Hvis du er for meget sammen med andre kunstnere og snakker om dine ting, så behøver du ikke at lave dem bagefter.

Alene i Barcelona adskiller Eli Benveniste sig blandt andet fra mange andre unge danske billedhuggere ved kun at arbejde i et materiale — ler: 'Med det er jeg ikke afhængig af andre, og det koster ikke noget'.

— Leret er et levende materiale, ligesom træ og sten. Man kan hele tiden arbejde med det, så man kan skifte mening, og det passer til mit temperament. Og så er jeg aldrig stødt på nogen begrænsning i leret — der er aldrig noget, jeg har villet sige, som jeg ikke har kunnet sige i ler.

— Jeg har set meget på gammel kunst. Når jeg for eksempel ser på gamle skulpturer, så gør det mig glad. Jeg tænker på, hvordan de folk følte. Hele mystikken ved at være menneske ramte de meget bedre end i dag, og jo ældre, jo bedre — romansk, ægyptisk, keltisk kunst.

— Vi har et andet udtryk i dag — vi ved mere og er mindre uskyldige, men vi er stort set de samme fjolser med de samme følelser: kærlighed, angst, jalousi og respekt. Vi er de samme, og derfor er der ting, der går igen i skulpturerne.

— De primitive, gamle kulturer levede med meget større respekt for naturen, og det har gjort deres udsagn meget smukkere. Jeg vil gerne lave nogle ting som i deres holdning er ligeså ydmyg som deres. Det skal være genkendeligt på en måde — og helst forstås af alle og enhver — men det er svært at sætte ord på. Hvis jeg kunne det, så var det ikke blevet til skulpturer.

— Jeg føler, at jeg mere arbejder i forlængelse af en tradition. Som Jorn sagde: Al kunst er en variation af det, der allerede er lavet.

Eli Benveniste kom til Barcelona i 1984 og har fundet sig godt tilrette i den byens skrappeste kvarter. — Foto: Heine Pedersen.